

KRONIKA

K nedožitým päťdesiatinám Ing. Stanislava Gazdu, CSc.

3. septembra 1983 by sa bol dožil päťdesiatich rokov Ing. Stanislav Gazda, CSc., dlhoročný pracovník Geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave, ktorý 19. 1. 1983 uprostred tvorivej a obetavej práce náhle a predčasne odišiel z našich radov.

Ing. Stanislav Gazda, CSc., sa narodil 3. 9. 1933 v Bratislave. V rokoch 1937—1952 žil v Nitre, kde absolvoval základnú školu a ukončil stredoškolské štúdiá. V rokoch 1952—1957 študoval na Chemickej fakulte SVŠT v Bratislave analytickú chémiu a úspešne ju skončil roku 1957 ako inžinier chémie.

Po štúdiách trvale pracoval na Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave. Spočiatku sa ako analytik venoval rozličným druhom prírodných vied a čiastočne aj silikátovej analýze hornín a od roku 1959 sa úplne zameriaval na teoretickú a praktickú geochemiu prírodných vôd.

V rokoch 1959—1960 skúmal hydrogeochemiu uhlíčitých minerálnych vôd v okolí Hnúšte a Hornej Súče a agresivitu povrchových a podzemných vôd Hornonitrianskej kotliny. Neskôr (1960—1961) spolupracoval na inžinierskogeologickom výskume zosunu v Handlovej a poukázal na význam geochemických faktorov pri mechanizme ich formovania. Až do roku 1968 prevažne riešil dôležité štátne úlohy, akou bol Základný hydrogeologický výskum bojnických termálnych vôd vo vzťahu k ťažbe uhlia na nováckom ložisku a Hydrogeologický výskum juhoslovenskej panvy vo vzťahu k CO_2 . Významné sú výsledky jeho výskumu genézy

termálnych vôd v Bojniciach a ich vzťahu k uhoľným ložiskám založené na dôslednej hydrogeochemickej bilancii vôd v celej štruktúre. V juhoslovenskej uhoľnej panve bádala genézu uhlíčitých vôd, pôvod, výstupové cesty a priestorovú distribúciu CO_2 , tzv. plynový faktor, časové zmeny chemizmu a obsah plynov vo vode atď., čo umožnilo vymedziť infiltračné oblasti podzemných vôd najvýznamnejších zvodnených vrstiev regiónu. V tých rokoch sa venoval aj ďalším problémom, akým bola napr. hydrogeochemia kvartérnych sedimentov Záhorskej a Východoslovenskej nížiny, neovulkanitov stredného Slovenska, hydrogeochemickej prospekcie v Spišsko-gemerskom rudohorí a banskoštiavnickej oblasti, hydrogeochemii krasových oblastí a pod. Ing. Gazda sa významne zúčastňoval na zostavovaní hydrogeologických máp ČSSR v mierke 1 : 200 000.

Vyriešil rad teoretických aj praktických hydrogeochemických problémov Západných Karpát a vypracoval novú hydrogeochemickú klasifikáciu vôd.

V rokoch 1961—1969 študoval vedeckú aspirantúru (špecializácia hydrogeochemia) na GÚDŠ Bratislava a ukončil ju roku 1969 kandidátskou dizertačnou prácou Hydrogeochemia juhoslovenskej uhoľnej panvy.

Veľmi rozsiahla bola aj jeho spolupráca s organizáciami zaoberajúcimi sa prieskumom a štúdiom podzemných vôd, ako je napr. Geotest Brno, IGHP Žilina, GP Spišská Nová Ves atď. V posledných rokoch sa jeho pozornosť sústreďovala aj na problematiku ochrany životného prostredia, najmä na ochranu podzemných vôd. Bol koordinátorom témy 1.4 (Rozpracovanie metód ochrany podzemných vôd pred znečistením) za ČSSR, ktorá sa riešila v spolupráci so ZSSR a bola ukončená roku 1978 záverečnou správou. Významne sa zaslúžil aj o rozvoj geochemie na Slovensku. V rámci nej sa zúčastnil na vypracúvaní viacerých projektov a bol koordinátorom prvej úlohy regionálnej

geochemie na Slovensku Geochemický a izotopový výskum Slovenska. Medzi jeho záslužné činy patrila práca na poli rozvoja laboratórneho výskumu. Veľkou mierou sa zaslúžil o to, že sa v rezorte SGÚ podarilo vybudovať modernú laboratórnu bázu.

Výsledky odbornej práce Ing. Stanislava Gazdu, CSc., sú zhrnuté v približne 60 správach, štúdiách, vo vyše 100 odborných článkoch a dvoch monografiách (v spoluautorstve).

Významná bola aj jeho činnosť na pedagogickom poli (SVŠT, PFUK). Vyučoval hlavne na Katedre geochemie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, kde vchoval takmer 20 diplomantov, doktorantov a jedného kandidáta vied.

Na Geologickom ústave D. Štúra Ing. Gazda dlhé roky pracoval vo funkcii vedúceho

laboratórneho sektoru a zároveň ako vedúci oddelenia hydrogeochemie. Bol aktívny aj vo viacerých spoločenských organizáciách. Významná je aj jeho organizátorská práca. Zúčastnil sa na príprave viacerých celoštátnych seminárov a konferencií, bol spoluzakladateľom Hydrogeochemického strediska odbornej skupiny hydrogeológie pri ČSMG a SGS. Pracoval v mnohých vedeckých a odborných komisiách, organizáciách v ČSSR, aj v zahraničí (IAH, IAGC).

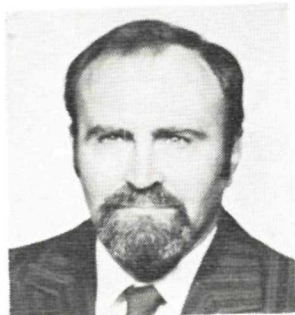
Za statočnú a vysoko odbornú prácu dostal Ing. Stanislav Gazda, CSc., viaceré významnenia. Slovenská geológia v ňom stratila vynikajúceho vedca, organizátora, čestného a úprimného človeka.

Česť jeho pamiatke!

Vladimír Hanzel, Kamil Vrana

Naši jubilanti

RNDr. Roman Vadovič päťdesiatročný

Jubilant sa narodil 24. júla 1933 v Trnave a tam absolvoval aj osem tried gymnázia. Po maturite sa zapísal na Prírodovedeckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave na štúdium geografie, biológie a geológie. Po roku prestúpil na

novozaloženú Fakultu geograficko-geologických vied a úspešne ju roku 1955 ukončil ako promovný geológ so špecializáciou inžinierska geológia. Roku 1967 získal doktorát prírodných vied.

Po skončení vysokoškolských štúdií nastúpil RNDr. Roman Vadovič na bratislavské pracovisko Ústavu stavebnej geológie Žilina. V rokoch 1955—1961 pracoval vo funkcii geológa a už v tomto období ako zodpovedný riešiteľ diela Wolfsthal — Bratislava dokázal, že patrí medzi našich najlepších inžinier-

ských geológov. Ako zodpovedný riešiteľ vodného diela Ružín mal na starosti rozsiahlu inžinierskogeologickú aj hydrogeologickú prípravu tejto zložitej stavby a zúčastňoval sa na prácach od vyhľadávacieho prieskumu až do výstavby diela.

Roku 1961 vymenovali jubilanta za úspešného geológa v Bratislave a v tejto funkcii začal organizovať geologickú zložku závodu, a to na úrovni zodpovedajúcej progresívnym odborným nárokom najmä pri výstavbe vodných diel, priemyselných stavieb a sídlisk.

Intenzívna projektová príprava sústavy vodných diel na Dunaji si vyžiadala rozmanité špeciálne opatrenia a jedným z nich bolo vytvorenie Riadiacej a koordinačnej skupiny pre prieskumné práce na Dunaji Ústredným geologickým úradom roku 1964. RNDr. Roman Vadovič sa v rámci nej stal vedúcim inžinierskej geológie. Viedol celý inžinierskogeologický prieskum, na ktorom sa zúčastňovali takmer všetky prieskumné pracoviská v Československu. Zároveň bol zodpovedný za vypracovanie jednotnej metodiky a rozsahu prác spoločných s maďarskou stranou.

Po zriadení závodu v Bratislave bol jubi-